

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 424
Бања Лука, 12.02.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца И. Г., Б. Л., Улица ... број ..., кога заступа пуномоћник др. М. М., адвокат, Б. Л., Улица ... број ..., против туженог М. М. 1, Ф. д.о.о. К. В., Улица ..., кога заступа пуномоћник Г. Б., адвокат, Б. Л., Улица ... број ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 707 од 11.12.2008. године, на сједници одржаној 12.2.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број П-1335/04 од 5.9.2008. године тужилац И. Г. (у даљем тексту: тужилац) одбијен је с тужбеним захтјевом којим је тражио да се тужени М. М.1 (у даљем тексту: тужени) обавезе да му, ради душевних болова због повреде части и угледа, који су посљедица изнесених клевета на његову (тужиочеву) штету, на име нематеријалне штете исплати износ од 20.000,00 КМ са законском затезном каматом од дана доношења пресуде, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде па до исплате, уз накнаду парничних трошкова, као неоснованим. Тужилац је обавезан да накнади туженом парничне трошкове у износу од 1.800,00 КМ; преко тог износа тужени је одбијен са захтјевом за накнаду трошкова.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 707 од 11.12.2008. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда укине или преиначи тако што би било удовољено тужбеном захтјеву.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа.

Тужени је, према наводима тужбе, на конференцији за штампу, одржаној 22. октобра 2004. године, а послије тога и у дневним новинама „Глас Српске“ од 23/24. октобра 2004. године изнио тешке неистине на рачун тужиоца саопштавајући, односно објављујући да се за медијске нападе на компанију Ф. чији је он (тј. тужени) власник, користи бањалучки лист „Нови репортер“ и тужилац као предсједник управе тих новина. Тужени је даље саопштио, односно објавио да му је намјера писања у тим новинама постала јасна кад је тужилац захтјевао од њега, прво 50.000,00 КМ, а затим 25.000,00 КМ, да би му се те новине „скинуле са грбаче“. Тужилац је сматрао да му је тужени изношењем ових навода у јавности путем конференције за штампу и дневних новина, који су неистинити, повриједио част и углед и нанио му нематеријалну штету у виду претрпљених душевних болова. Тражио је накнаду нематеријалне штете по овом основу у износу од 20.000,00 КМ са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде па до исплате. Тужени није оспорио да је саопштио, односно објавио све оно што је наведено у тужби. Тврдио је међутим да су његови наводи истинити и да због тога није извршио радњу клевете на штету тужиоца, ради чега је, по његовом мишљењу и тужбени захтјев неоснован.

Првостепени суд је провео поступак у току кога је извршио увид у неколико чланака објављених у новинама, те извео доказе саслушањем свједока А. К. и туженог као парничне странке, док тужилац није приступио у суд ради саслушања у својству странке, иако је био позван преко замјеника свог пуномоћника, па овај доказ није изведен. Анализом и оцјеном проведених доказа тај суд је закључио да тужилац није доказао да су наводи туженог, изнесени на конференцији за штампу и у новинама неистинити, иако је терет доказивања ових чињеница лежао на њему, с обзиром на одредбе чланова 7., 123. и 126. Закона парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП) у вези са чланом 200. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, у даљем тексту: ЗОО) и чланом 5. Закона о заштити од клевете („Службени гласник РС“, број 37/01, у даљем тексту: ЗЗК), па је тужиоца одбио с тужбеним захтјевом.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда, па је закључио да је тужилац био уредно позван на расправу ради саслушања у својству странке на коју није приступио.

Ревизија није основана.

Становишта нижестепених судова су правилна.

Према члану 5. став 1. ЗЗК клевета је изношење или проношење изражавања нечег неистинитог, што доводи до проузроковања штете угледу физичког или правног лица. Садржај онога што је изражено мора, према томе, да буде неистинит. Терет доказивања истинитости навода лежи, по правилу, на туженом, а терет доказивања постојања тих навода – на тужиоцу.

Првостепени суд је прихватио као истините исказе туженог, саслушаног у својству странке и свједока А. К., на шта је био и овлашћен одредбом члана 8. ЗПП. Из њихових исказа није се могао извести поуздан закључак да су саопштења туженог на конференцији за штампу и у новинама неистинита. Произлази, према томе, да тужилац, с обзиром на одредбе чланова 7., 123. став 1. и 126. ЗПП, није доказао чињенице на којима је засновао своју тужбу – да је изношењем нечег неистинитог претрпио нематеријалну штету у виду душевних болова због повреде части и угледа. Нису, према томе, ни по оцјени овог суда биле испуњене претпоставке из одредаба члана 5. ЗЗК и члана 200. ЗОО да се тужиоцу досуди накнада неимовинске штете коју је захтијевао тужбом.

У вези ревизионих навода потребно је указати на слиједеће.

1. У ревизији је истакнуто да је „по првостепеном суду, а касније и другостепеном тужитељ... био тај који је требао да докаже да није извршио кривично дјело“. Овдје се међутим не ради о доказивању извршења кривичног дјела, него о парничном поступку за накнаду неимовинске штете због повреде части и угледа. Према ставу 1. члана 7. ЗПП, странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтјеве и да изводе доказе којима се утврђују те чињенице. Сличан је садржај и одредбе члана 123. став 1. истог закона („свака странка дужна је да докаже чињенице на којима заснива свој захтјев“). Најзад, према члану 126. ЗПП „ако суд на основу оцјене изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању ове чињенице закључиће примјеном правила о терету доказивања“. Може се прихватити да је тужилац доказао наводе тужбе да је тужени саопштио, односно објавио одређене информације, које по њега (тужиоца) нису повољне, што у осталом није било ни спорно. Исказима туженог и свједока К. оспорена је неистинитост тих навода. Тужилац је међутим пропустио да побија истинитост ових исказа евентуалним предлагањем извођења других доказа. Због тога су нижестепени судови, и по оцјени овог суда, оправдано прихватили наведене исказе као истините.

2. Свједок А. К. се је доста јасно и одређено изјаснио о догађају о којем је свједочио. Поред осталог рекао је да тужиоца познаје од 1990. године, да с њим није никада био у сукобу и да су имали коректне односе. Свједок је поред осталог изјавио: „Ја свједочим овако зато што се то тако стварно десило а не из разлога што се ради о мом директору“ (мисли се на туженог) „и закleo бих се да је све ово што сам рекао тачно“. Нижестепени судови су поступили у границама овлашћења из члана 8. ЗПП кад су исказ овог свједока прихватили као истинит.

3. Тужилац је био уредно позван на рочиште на коме је требало да буде саслушан у својству странке, тј. преко замјеника свог пуномоћника, адвокатског приправника, на рочиште од 11. јуна 2008. године, што је по оцјени овог суда у складу са одредбом члана 166. ЗПП. Достављањем позива тужиоцу на тај начин, није почињена повреда одредаба парничног поступка на коју указује ревизија. Пошто на рочиште за главну расправу није приступио, иако је уредно позван, тужилац није ни могао бити саслушан у својству странке (члан 167. ЗПП).

4. У ревизији је наведено да „тужени треба да докаже да је истина оно што је говорио“, а да „тужитељ треба да докаже да је тужени заиста то говорио“. Тужилац је доказао постојање изјава и саопштења ближе описаних у тужби (што није ни било спорно). Тужени је, међутим, својим исказом у својству странке, као и исказом свједока К. доказао да садржај ових информација (изјава и саопштења) није неистинит, а то тужилац није аргументовано оспорио.

Из реченог произилази да нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Предсједник вијећа

Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић